

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

Tit. 23. De Solutionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

neficio renuntiaverit fidejussor; & potissimum, si juratò, Gaill. 2. *Obs.* 17. *Mynf. Cent.* 2. *Obs.* 15.

Juratur autem fidejussor hoc beneficio tantum ope exceptionis, hoc modo, Fidejussi quidem, sed non teneor solvere, quia non excusasti principalem debitorem. Eaque non opposita, valebit judicium, Gaill. *d. loco.*

7. Quòd si verò debitor principalis vel absit, aut sit excusatus; vel aliàs constet eum non esse solvendo, cogitur fidejussor solvere: qui tamen solutione factâ habet regressum adversus debitorem, ut repetat, quod solvit, & præterea omne damnum, expensas atque interesse consequatur, Bald. *in l. Sipro ea C. Mandati.* Adque vel actione mandati, si solverit pro principali, eo vel expressè vel tacitè mandante, ut puta præsentè & patiente, *l. Inter causas 26. §. Si is qui D. Mandati;* vel negotiorum gestorum, si pro absente fidejussit, *l. Ex mandato 20, §. 1. D. eod. tit.*

8. Et hæc etiam locum habent, si quis pro Clerico fidejussit, qui fidejussorem suum tenetur facere indemnem, & refundere, quod fidejussorio nomine solverit: adeò ut, si nihil aliud habeat, quàm fructus sui beneficii, illi per judicem assignari possint fidejussori, donec ipsi satis fiat, *c. 7. h. t.*

Mec obstat, quòd jure civili non liceat pignori obligari spem præmiorum eorum, quæ Athletis pro coronis præstitanda sunt. *l. Spem eorum 5. C. Quæ res pignori oblig. poss.* quibus non ab similes videntur fructus beneficiorum: quia licet dicta præmia obligari non possint, tamen capi ex judicato possunt, *l. Suspendia 4. Cod. De execut. rei judicata.* Adeoque & fructus beneficiorum ex causa judicati, id est, jam judicato & condemnato Clerico, ut fidejussori solvat, rectè addicuntur fidejussori, *d. c. 2. in fine.*

§. V.

Quibus modis extinguatur fidejussio.

1. Extinguitur variis modis, sicut obligatio principalis.
2. Fidejussor priusquam solutum sit, quando liberetur à fidejussione.

EXtinguitur porro iis modis fidejussio, quibus stipulatio vel contractus principalis

quod multifariam fieri potest, de quibus Tit. 18. *Quibus modis tollit oblig.* veluti integra solutione principalis debiti, novatione, actionis confusione, nempe si creditor succedat principali debitori; si etiam fidejussor succedat debitori, quia extincta accessoria obligatione sit ipse debitor principalis, vel contra, si debitor succedat fidejussori; & similibus alijs, de quibus videatur Treutler. *Select. Disp.* vol. 2. *Disp.* 28. *lib. 7. Per Greg. Tholosan. Paratit. jur. Can. lib. 3. tit. 11. c. 7.*

2. Sed quaeritur hic, an fidejussor, priusquam solverit, possit convenire debitorem, ut se à fidejussione liberet, vel solvendo creditori, vel aliter ei satisfaciendo? Et dicendum, regulariter non posse, *l. Sipro ea 10. vers. nulla juris ratione Cod. Mandati:* tum quia aliàs fidejussio beneficium esset debitori inutile, si statim post fidejussioem possit agere ad liberationem: tum quia qui fidejuber pro alio, non tantum se pro eo obligat, sed etiam promittit se pro eodem soluturum, ac proinde quamdiu non solvit, nondum perfecit, quod promittit. Atamen quatuor modis, quos enumerat Pont. *in c. Constitutos Gre. ult. hoc ut* compellitur debitor absolvere à fidejussione suam fidejussorem. Primus est, si debitor solutionem nimis diu protrahat, *l. Luc. Titius 38. vers. si an D. Mandati,* quod arbitrio Judicis relinquatur. Secundus, si debitor principalis bona sua dissipare incipiat, *d. l. Titius.* Tertius, si fidejussor sit condemnatus solvere, *d. l. Sipro ea C. Mandati:* quia tunc perinde habetur, ac si solvisset, cum sententia pararam habeat executionem, possitque fidejussor quolibet tempore absque alio judicio cogi ad solvendum id, in quod solmel fuit condemnatus. Quartus, si ita convenierit ab initio,

TITULUS. XXIII.

De Solutionibus.

1. Nomen Solutionis generaliter & specialiter sumitur.
2. Debitor etiam est hæres debitoris principalis.

3. 4. Quæ.

3. *Quatenus Prælati teneatur ad æs alienum sui prædecessoris.*
 4. *Quatenus cogi possit ad solvendum, qui solvendo non est.*
 5. *Et quid de Clerico.*
 6. *De eo, qui per errorem solvit indebitum.*

Idem est hætenus satis de contractibus, quo modo incantur, & quo pacto cautionibus, pignoribus scilicet & fidejussoribus firmantur. Sequitur nunc de eorum solutionibus.

1. Solutio namque generaliter hic sumitur pro omni liberatione, quoquo modo contingat, *l. Solutionis verbum 54. D. h. t.* sive ipso iure, veluti solutione proprie dicta, novatione, confusione, transactione, & similibus; sive ope exceptionis, veluti pacto de non petendo, sententia, tempore, contingat liberari. Specialiter vero sumitur pro naturali præstatione ejus, quod debetur, *l. Solus am 49. C. l. penult. D. id.*

2. Debitor autem hic dicitur non tantum principalis, sed & fidejussor & hæres ille, quia sponte ad obligationem accedit; hic, quia succedit in locum & jus defuncti, quo debitum continetur, *l. fin. §. fin. verò D. De jure liberandi, l. Hæredem 59. l. Hæreditas 62. D. De reg. juris.* Equum verò est, ut ad quem devenerint bona defuncti, idem & opera ferat, *l. Secundum naturam 10. D. eod. tit.*

3. Unde etiam successor in Ecclesia vel beneficio velut hæres Ecclesiæ aut beneficii, tenetur solvere æs alienum sui prædecessoris, pro necessitate vel utilitate Ecclesiæ suæ contractum *e. l. b. t.* Non quod in Ecclesia seu beneficio sit verus hæres sui prædecessoris, sed quia in administratione rerum Ecclesiæ seu beneficii, quod debito obnoxium est, succedat.

4. Dixi, pro necessitate vel utilitate Ecclesiæ; quia ipsa Ecclesia non tenetur pro alienis debitis. Imò Prælati, qui Ecclesiam suam obligavit pro debito alieno, cum sic abutatur officio boni administratoris, removendus est ab administratione rerum Ecclesiæ, *e. 2. b. t.* ut ne successor quidem eo nomine teneatur. Quamvis hæredem prædecessoris teneri supra dictum sit, *e. Ex præsentium sup. De pignorib.*

5. Sed quid si debitor non sit solvendo?

Olim qui non habebat in ære, luebat in corpore, & trahi in carcerem poterat; sed quia id satis durum erat, cum afflictio non sit addenda afflictio, ex benignitate quadam concessum fuit potestatem, ut bonis cedere posset, id est, permitteret bona omnia creditoribus suis distrahenda, ut inde consequantur, quod sibi debitum fuerit. Quo remedio duplex hoc beneficium consequitur creditor: prius ut non possit trahi in carcerem, *l. i. Cod. Qui bonis cedere possunt.* alterum, ut non possit plus conveniri & condemnari, quam facere potest, relicto debitori, qui cessit bonis, unde honestè pro conditione sua ali possit, *eod. tit. D. C. Cod. De cess. bonorum.*

6. Quid de Clerico, qui solvendo non est? Plerique veteres, cum *Glos. in e. Odoardus h. t.* putaverunt teneri etiam Clericum, ad evitandum carcerem, cedere bonis; quia scilicet Jure Civili ita constitutum sit, nec usquam Jure Pontificio id expressim correctum in Clerico repertur, ut proinde in hoc Canones debeant imitari leges, *cap. 1. inf. De novi operis nuntiat.* Attamen benignior est aliorum sententia, qui volunt Clericum non indigere hoc beneficio, quia comparatur militi, qui condemnatus eatenus tantum solvere cogitur, quatenus facere potest, nec trahi potest in carcerem ob debitum civile, *l. Miles 6. C. ibi Zafius, l. Item miles 18. D. De re judicata.* Franc. Vivius *Decis 29. n. 17.* ut proinde nec ob simile debitum Clericus sit incarcerandus. Alioqui quin propter delicta incarcerari queat, dubium non est.

7. Probatum hæc sententia ex *d. e. Odoardus*, ubi summus Pont. jubet Clericum, non habentem, unde solvat, relaxari ab excommunicatione, recepta prius ab eo cautione idonea (juratoria scilicet) desolvendo, cum ad pinguiorem fortunam pervenit, nullâ factâ mentione cessionis: quam tamen procul dubio expressisset, si ea fuisset opus.

Dixi, juratoria: tum quia qui solvendo non est, quo modo fidejussorem aut pignus inveniet; tum quia qui pignus & fidejussorem dare potest, aut dedit, non potest dici non esse solvendo: quia si ipse non solverit, fidejussor solvet, vel pignus distrahetur. Hinc Ulpianus *in l. Nemo 95. D. reg. juris*, nemo dubitat, inquit solvendo videri eum, qui defenditur, quia scilicet idoneus defensor nemo est, nisi qui la-

ri dederit, id est fidejusserit, §. Si vero in personam, *instit.* De satisfactionibus. Unde obiter notandum est, verba aliquando improprie sumi pro subiecta materia, ut in d. c. Odoar *ius verba adone a cautione.*

Sanè Philippus Palcher, Rex Gallia, referente Choppino *Politia sacra lib. 3. cap. 2. num. 2.* vetuit bona mobilia Clericorum pro debito apprehendi, & venire publice seu subhaltari, quantumvis Pontificibus iniurius. Et Clemens VII. per *Bullam incip. Cum ex multorum,* decrevit causas cessionis vel discussionis bonorum, aut dilationis quinqueannalis, expediendas infra brevem terminum. Paulus verò III. per *Bullam incip. Nota,* vetuit litteras moratorias per quoscumque Judices concedi. Zypæus d. tit. ubi subjungit, Edicto anni 1540. presbyteros, si adsistant, quos vulgò Banca ruptos seu Fallitos vocant, eorumve occultent bona, puniri per apprehensionem temporalium; ac solutiones hodie non impediri per exceptionem non numeratæ pecuniæ: cui hodie locum non esse, censuit Concilium Brabantia: 4. *Sep. samb. 1545.*

8. Alioqui si quis per errorem indebitum solverit, qui repeti solutum possit, dubium non est, *toto Tit. D. De condict. indeb.* Sed quia hoc casu actor intendit se debitum solvisse, & reus negat, quaritur, uter probare debeat, quod fuerit indebitum. Distinguit Pontifex in *cap. ult. hoc tit.* hoc modo: Si reus idemque creditor, fateatur sibi solutum esse, sed neget fuisse indebitum, quod solutum est, tunc actori incumbet probatio, indebitum solutum fuisse quia ei incumbit probatio, qui agit; contraque actorem præsumptio est juris, cum nemo præsumatur jactare suum, nec verisimile sit, quemquam tam esse supinum in rebus suis, ut solvat aliquid, quod non debet. Sin reus neget, sibi solutum esse, & actor probet, tunc rei erit probare debitum fuisse, quod solutum est, quia jam præsumptio juris est contra reum, propter mendacium, *l. Cum de indebito 25. D. De probationib.*

TITULUS XXIV.

De Donationibus.

§. I.

Quid sit Donatio & quotuplex.

1. 2. Donatio unde dicta & d. finitio.
3. Duplex est, mortis causa, & inter vivos.
4. Mortis causa donatio in quo legatis aequiparatur.
5. Donatio inter vivos qua fit.
6. 7. Illam facile revocari, hanc non nisi ex certa causa.

Quamquam verius sit, donationem de jure novissimo esse contractum, & quidem stricti juris, *l. Eum 22. & l. Hereditatem 28. D. eod.* (quamvis an contractus sit nominatus, an vero innominatus, disputent Interpp. Bart. *ad l. Iurisgenium 7. D. De pactis, Jason. ad l. Cum mora 6. Cod. De transact.* tamen summum Pontificem imitari, rectè eam à contractibus separamus, & subijcimus Tit. *De solutionibus;* tum quia magis pertinet ad causam liberalitatis, quam obligationis seu contractus quandoquidem qui donat, non id agit, ut alterum sibi obliget, quod contractibus est proprium, sed ut donatarium, id est eum, cui donat, beneficio afficiat; nec aliam ob causam det, quam ut liberalitatem exerceat: tum ut paulatim à donationibus propriis de quibus hic agendum, ad ultimas voluntates, quæ etiam sunt quædam donationes, sed improprie, perveniamus.

1. Dicitur autem Donatio à Donando, quasi Dono datum vel Doni datio, *l. Senatus 35. §. 1. D. De mortis causa donat.*

2. Definiri proinde potest liberalitas, quæ nullo jure cogente exercetur, *l. 1. in princ. l. Donari 29. D. hoc tit. l. Donari 28. D. De reg. juris.* Exercetur inquam, donando vel remittendo: nam remissio certi alicujus juris donatio est *l. Si quis 12. D. de novationib. & similibus.*

2. Donationum alia est mortis causa, alia inter vivos. Mortis causâ donatio, est quæ fit propter mortis suspensionem; ita scilicet, ut donator exprimat se mortis causâ donare, vel aliunde